

РУСАНІВСЬКИЙ Макар Олексійович (06. 08. 1904, х. Миколаївка Гадяцького пов. Полтавської губ., нині село Миргородського р-ну Полтавської обл. — 06. 07. 1941, Київ) — літературознавець. Чоловік Є. Середи, батько В. Русанівського. Кандидат філологічних наук (1940). Закінчив Харківський університет (1934). Ще під час навчання в аспірантурі Київського університету (закінчив 1937) був обраний деканом філологічного факультету, згодом працював тут на посадах доцента, завідувача кафедри української літератури; за сумісництвом — старший науковий співробітник відділу української літератури 19 — початку 20 ст. Інституту літератури АН УРСР (Київ). Після початку німецько-радянської війни був заарештований у червні 1941 за звинуваченням у «контрреволюційній діяльності»,

згодом розстріляний без суду. Реабілітований 1956. Досліджував історію української літератури 1-ї половини 19 ст., український театр 19 ст., творчість Марка Вовчка, М. Костомарова, М. Старицького, Панаса Мирного, П. Грабовського та ін. Низку праць присвятив питанням шевченкознавства. У розвідці «Шевченко і українська література першої половини XIX ст.» (1939), що була конспективним викладом основних засад його дисертації, здійснив порівняльний аналіз творчості Т. Шевченка і попередньої літературної традиції — спадщини І. Котляревського, П. Гулака-Артемовського, Г. Квітки-Основ'яненка, Є. Гребінки та ін. Р. наголошував на ідейно-тематичній та жанрово-стильовій новизні поезії Т. Шевченка порівняно із творами сучасних йому поетів-романтиків. До 100-річчя виходу поеми «Гайдамаки» опублікував статтю «Героїчна епопея» («Літературна газета», 1941, 7 берез.).

Основні праці

Шевченко і українська література першої половини XIX ст. // Наук. зап. Київ. ун-ту. 1939. № 1; Шевченко і Костомаров [Уривок із розділу дисертації]. Публікація Є. Кирилюка // Радянське літературознавство. 1970. № 6.

Рекомендована література

1. Русанівський І. І знову пам'ять повертає // Слово Просвіти. 1997. № 8—10;
2. Його ж. Скорботна трагедія репресій (Пам'яті Макара Русанівського) // Слово і час. 2013. № 1;
3. Некрополь філологів — викладачів Київського Свято-Володимирівського та Шевченківського університету: Біогр. довід. К., 2018.

О. В. Боронь

Бібліографічний опис:

Русанівський Макар Олексійович / О. В. Боронь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-888844>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).